

Spanija lahko ustvari nevarne zapletljaje

V zadnjem času je postala Francova Španija zelo gibčna. Potem ko je odigrala vlogo posrednika med Francijo in Španijo, je pohitela s svojimi zahtevami glede francoskega Maroka (francoska kolonija v severozapadni Afriki). Španska vojska je medtem že zasedla tangersko mednarodno ozemlje (nasproti Gibraltarju v severni Afriki), ki si ga je zaman skušala prisvojiti že v zadnji svetovni vojni. Današnja Španija pa ima glede na dolgo državljansko vojno le malo pogojev za močno sunanje politiko. Nesoglasja v samem vladnem taboru tudi ne morejo okrepiti te politike. Razgovori o francoskem Maroku pa vsekakor niso nikaka izmišljotina. Vzpostavitev španskega svetovnega vladarstva ali imperija spada med glavne točke »španske falange«, kakor se imenuje glavna stranka Francovega režima. Španski pas Maroka je izhodišče za takšne težnje. Širitelji teh načrtov poudarjajo, da ima Španija pravico do ozemlja na severni afriški obali, ker so ta ozemlja pripadala španski državi še za časa Ferdinanda Katoliškega (1558—1564), Karla V. (umrl 1558) in Filipa II. (umrl 1598). Z isto utemeljitvijo pa bi potem Španci smeli zahtevati tudi Tripolis, južno Italijo, Sicilijo itd. Ugotoviti je treba, da se pristaši generala Franca ne omejujejo le na načrte, temveč da se tudi oborožujejo in pripravljajo. Tako so na primer še pred francoskim zlomom zgradili utrdbe na Pirenejih (pogorje med južno Francijo in Španijo). Se-

dani predsednik francoske vlade maršal Petain je imel kot francoski poslanik v Madridu priliko, da te utrdbe spozna.

Ob koncu državljanske vojne je ostalo generalu Francu na razpolago še okoli 1300 tujih letal. Letalski minister pa je napovedal izvežbanje 2000 letalcev v tem letu ter nadaljnjih 3000 v prihodnjem. V Španiji so tudi ostala tuja vojaška zastopstva. Nejasno pa je stanje prometnih naprav, pristanišč itd. Španska oporišča pa bi v primeru pomorske borbe lahko odlično služila komur koli.

Končno stališče Francove Španije bo gotovo odvisno od pomorske vojne in njenega razvoja. Angleško brodovje, pomnoženo s francoskim, ima trenutno premoč v Sredozemlju, toda Angleži bodo morali računati z možnostjo ogrožanja s strani Španije. Današnja Španija ne misli le na vzpostavitev svetovnega vladarstva, temveč tudi na zaščito španskega sveta v Ameriki po geslu: Španski svet za Špance!

Španija predstavlja med evropskimi državami veličino, ki ni velika. Toda glede na svoj zemljepisni položaj, vojaške možnosti ter diplomatske zveze lahko ustvari zapletljaje, ki bi mogli daleč presežati okvir njenega lastnega mednarodnega pomena.

V zvezi s tem moramo beležiti tudi glasove, ki krožijo po svetu okoli osebe francoskega vrhovnega generala Weyganda. Ta general je bil pred meseci poslan v Afriko v francoske kolonije, da bi napravil tam red in ohranil kolonije za vladno maršala Petaina. V francoskih kolonijah v Afriki vlada namreč močna agitacija za pobeglega francoskega generala De Gaullea. V resnici je ta general zasedel že več francoskih kolonij s svojim vojaštvom in jih priključil v francoski vojujoči se tabor. Podpirajo ga Angleži. General Weygand je

V Parizu je otvorjena framasonska razstava. Veliki framasonski mojster je zaprisegal nove člane v dvorani, koje oprema je vidna na sliki

svojo nalogo rešil in ohranil nekaj kolonij za vladno v Vichyju. Moral pa bi se že vrniti nazaj v Francijo, tega pa doslej še ni storil in je ostal v Afriki. S tem v zvezi se širijo glasovi, da je ostal general Weygand v Afriki radi — Španije, ker če bi se hotela Španija polastiti kakšne francoske kolonije v Afriki — tako pravijo glasovi — je general Weygand pripravljen, da jih rajši odstopi generalu De Gaulleu. In s tem vprašanjem v zvezi je vloga in zadržanje Španije silno važno.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

70 letnega starčka zadela kap. Prejšnji teden je v Murski Soboti nenadoma umrl posestnik Anton Barbarič, ki ga je zadela srčna kap. Kako so pokojnika imeli radi, je pokazal njegov pogreb, katerega se je udeležila velika množica ljudi. Naj počiva v miru!

Smrt blage matere. V št. Petru na Medvedovem selu je v Gospodu zaspala Ema Vehovar v 83. letu starosti. Pokojna je bila velika trpinka. Več let jo je mučila zelo huda bolezen. Znala pa je svoje trpljenje darovati za razne dobre namene: za duhovnike, za misijone, za grešnike, za druge bolnike in umirajoče, za duše v vicah itd. Bila je nekaka duša-žrtev in je želela Bogu zadoščevati tudi za grehe drugih. Kot gospodinja je rada podpirala reveže. Držala

pa se je načela: naj levica ne ve, kaj dela desnica. Bila je prijateljica molitve. Ko je imela kako pot, je najrajši hodila sama, da je med potjo lahko nemoteno molila. Tudi ponoči je vstajala k molitvi. Med boleznijo je iskala utehe v molitvi. Pristrčno je ljubila presv. Evharistijo. Sv. obhajilo je prejemala, kadar ji je bila dana prilika. V zdravih dneh je bila pri šmarnicah in zornicah stalen gost mize Gospodove. Zlasti je nikdar ni manjkalo pri sv. obhajilu ob prvih petkih. Bila je tudi članica ženske Marijine družbe. Skrbno je vzgajala svoje otroke in jih zelo ljubila. Nikdar se ji ni zacelila rana, katero ji je zadala smrt najmlajšega sina, gospodarja na domu. Od odprtem grobu je g. župnik v poslovnem govoru orisal njeno življenje. — Na dan po-

Španski zunanji minister Suner se rokuje v Berlinu s Hitlerjem. Ob Hitlerjevi strani sta Italijanski zunanji minister prof. Clano in nemški tožmač dr. Schmidt

je zaviadala v mestu lakota in pobrala 20.000 duš. Glad je vklenil mesto v svoje kremplje znova leta 1314. in 1317. Leta 1347. je pomrla zaradi kuge polovica meščanov. Samo na enem pokopališču so položili v zemljo 50.000 ljudi. Trpljenje Londona še ni bilo konec. V kmečkem uporu vodje Taylorja, ki je 1381 udril v mesto, so ljudje prestali mnogo strahu. Pod kraljem Jakobom I. je umrlo v mestu 30.000 duš, pod Karlom je kuga pomorila 45.000 meščanov. Porazno je bilo uničevanje kuge v letih 1664. do 1666. Po uradnih zapiskih je tedaj umrlo 68.950 Londončanov. Dejansko pa mnogo nad sto tisoč! Kuga je kuga prestala, je 2. septembra 1666 izbruhnil v mestu velik požar. V nekaj urah je strašno

»Naprej, močje!« je zaklical Roger. »Iztrgajte dekletu staremu norcu in ga privedite sem!«

V tem trenutku se je zaslišal peket konjskih kopit. Konji lopovov so podivjali zaradi močne svetlobe. Mariji se je posrečilo enega zgrabiti.

»Pogum, Marija!« je zaklical samotar in dvignil Marijo na konja. V roke ji je potisnil svoj samokres. Nato je konja udaril. Žival je divje poskočila in oddirjala.

»Z Bogom!« je zaklicala Marija.

V naslednjem trenutku je izginila.

En lopov ji je sledil. Pregarjanje ni trajalo dolgo. Marijin konj se je zadet od krogle zvrnil in pokopal deklico pod seboj. Od tu je streljala na lopova, ki je strele vračal, dokler ga ni zadel Marijin strel v glavo. Marija se ni mogla rešiti izpod konja in Nardovi fantje so se ji približali, da bi jo živo ujeli. Napadli so jo vsi hkrati. Marija je streljala, a zadela ni. Pač pa je zadel Lavrencij, ki je streljal od goreče hiše. Trikrat se je slišal krik iz tolpe lopovov, ko je iz starčeve roke padla puška in je on zadnjič objel s pogledom razvaline Rotenburga...

V naslednjem trenutku so pograbile trde roke Marijo in jo vlekli izpod konja. V svitu plapolajočega ognja je satanski, porogljiv obraz strmel vanjo: obraz Rogerja Aspleta.

»Proč od tu!« je slišala. »Tu se bomo spekli! V desetih minutah bodo vse razvaline v plamenu. Hitro v hribe!«

»Vse se temni!« je zaječala Marija in je izgubila zavest.

Ko se je spet vzdrnila, je čutila, da je privezana k sedlu: privezali so jo na njenega mezga. Nard je nosil s seboj Anitino truplo. Na neki jasi so se ustavili in pokopali Anito. Lopovi so izginili v gozdu, Marija in Roger sta ostala sama. Roger je ponudil jed utrujeni deklici, a ta jo je ponosno odklonila.

Dolgo sta molče strmel drug v drugega. V Marijinih očeh je gorelo sovraštvo in zaničevanje.

»Asplet, kaj prav za prav hočete od mene? Povejte resnico! Pripravljena sem na to, da se odkupim.«

»Koliko date?« je porogljivo vprašal lopov.

»Torej ste vendar postali bandit!«

Asplet je skomizgnil z rameni in odgovoril smehljivo:

»Bandit gor, bandit dol! Glavno je, da človek nekaj zasluži.«

»Povejte, pod kakimi pogoji me boste izpustili?« je nemirno vprašala deklica.

Čutila je, da pri tem človeku ne bo našla usmiljenja, zaradi tega se je je polasčal obup.

Roger je bil mislil, da je njegova ljubezen do Marije že umrla. Ko pa je zdaj gledal Marijin ljubki obraz, je čutil, da jo še prav tako ljubi, kakor tedaj, ko jo je moral ponižan zapustiti. Na to niti ni mislil, da je Marija ugrabila Rajski dol, le to mu je rojilo po glavi, da mu

greba, 9. novembra, pa je umrla še njena nečakinja in Marijina družbenica, 25 letna Anica Tramšek. Neizproana jetika ji je utrgala nit

življenja. Naj vrli materi in pridni mladenki sveti večna luč! — Žalujočim ostalim naše sožalje!

Dopisi

Mežiška dolina

Črna pri Prevaljah. V ponedeljek, 18. novembra, sta se poročila trgovski poslovodja g. Julij Naglič in lastnica gostilne Rešar gdna Vilma Černic. Kot vnet pevec je g. Naglič s svojim prvim tenorjem mnogo pripomogel k temu, da stoji naš pevski cerkveni zbor na tako lepi višini. Tudi sedanja gospa Vilma se pridno udeležuje pri cerkvenem zboru, poleg tega je pa še vneta prosvetna delavka, dobra igralka in predsednica Dekliškega krožka. Mlademu paru želimo v novem stanu obilo sreče in božjega blagoslova! — Prosvetno društvo, Fantovski odsek in Dekliški krožek se vneta pripravljajo na dan veselja otrok, posebno še revnih, na miklavževanje. Kakor vsako leto, tako bomo tudi letos s skromnimi in prepotrebni darili obdarovali vso revno deco, če so organizirani v naših društvih ali ne; merilo bo — potreba. Zato prosimo vse socialno čuteče Črnjane, vseh stanov in naziranj, da v prihodnjih dneh, ko se bodo pri njih oglašili nabiralci ali nabiralke s polo, žigosano od Prosvetnega društva, velikodušno podpro našo nabiralno akcijo! Kar daš, daj z dobro voljo in vedi, da si s tem nabiraš zakladov, ki jih molj ne požre in rja ne razje! — Zadnje dni pred nedeljo, 17. novembra, smo imeli v Črni in menda v vsej Mežiški dolini nenavadno hud in silovit vihar. Maloštevilne strehe v Črni so ostale popolnoma nepoškodovane. Dvigalo in trgalo jih je kakor dežnike! Škoda je precejšnja. Tudi precej klobukov se je zazibalo po deroči Meži proti Žerjavu in Mešici...

Mursko polje

Ljutomer. Sestanek Prosvetnega društva v nedeljo, 17. novembra, je krasno uspel. Udeležba je bila obilna. Predavatelj g. prof. Jan Sedivy nas je povedel na Češko. V jedrnatih besedah nam je orisal življenje bratov Čehov, njih vero in navade. Težka je usoda malega češkega naroda in narod sam je spoznal, da se mora v svoji nesreči vrniti nazaj k Bogu, k sv. Vavclavu, svojemu narodnemu svetniku. — V nedeljo, 24. novembra, pa se je vršil misterij »Mrtvaški ples«. Igralci so svoje vloge rešili zelo zadovoljivo. Krasno uspelo duhovno igrbo bomo ponovili v nedeljo, 1. decembra, ob štirih. Vabljeni! — Ker je 1. december državni praznik, bodo istega praznovala tudi naša katoliška društva. Po sv. maši ob 8 bo v Katoliškem domu proslava, združena s kratko akademijo. Vsi ste vabljeni! Vstop brezplačen. — V nedeljo, 8. decembra, bo miklavževanje. — Fantovski odsek ima vsak terek v mali dvorani Katoliškega doma ob 19 sestanek. Ker se na sestankih obravnava snov, ki je koristna in zelo zanimiva, se vabijo katoliško misleči možje in fantje, da se sestankov udeležujejo, kajti nikomur, ki se bo se-

stanka udeležil, ne bo žal za ta čas! Dobrodošli! — Z delom po poljih smo končali, sicer malo pozno, pa nič za to.

Staranova vas na Murskem polju. Dolga leta povojne dobe gledamo Muropoljci s hrepenenjem, obenem pa tudi z zavistjo kraje po Sloveniji, katerim je možno, da si lahko privoščijo sodobno električno razsvetljavo; občudujemo njih vztrajnost in požrtvovalnost, da so dosegli to razsvetljavo, obenem pa pogonsko silo za najnujnejše stroje v svojem kmečkem gospodarstvu. Pred letom, ko je elektrarna Fala zgradila preko Murskega polja in skozi naše vasi svoj daljnovod v Slatino Radence in dalje proti Gornji Radgoni, smo se vzdramili tudi mi vaščani iz Staranove vasi, Iljaševca, Bunčana, Bučecovca in iz Vučje vasi ter ustanovili elektriško zadrugo, z namenom, da si zgradimo skupni transformator in omrežje za vse omenjene vasi. Srečno smo spravili hišico pod streho tik pred naraščajočo draginjo. To in razmere zadnjega leta so nas oplašile, da je delo za elektrifikacijo skorajda zaspalo. Vendar odbor zadruge in članstvo ni obupalo, ker se zaveda, da s čakanjem ne pridemo nikamor. Radi visoke cene bakra in ostalega materiala je morala zadruga pristopiti k postopnemu delu in tako smo začeli pred tedni s Staranovo vasjo. Delo in napeljava v tej vasi bo za božič gotova in tako bomo praznike praznovali ob svitu električne luči. Kako velika je želja naših Muropoljcev po elektrifikaciji njih vasi, priča najlepše prav ta vas, ki je imela v začetku le 17 članov. Zadnje dneve, ko se izvršuje po hišah instalacija, pa jih je pristopilo še osem. Člani pridno vozijo drogeve in vsak hoče doprinesiti svoj delež k čim hitrejši izvršitvi. Tudi ostale vasi ne bodo dolgo čakale. Njih želje niso nič manjše kot naše in upamo, da nam bo naša banska uprava priskočila na pomoč in nas podprla v našem delu in stravljenju, kot podpira in skrbi za druge kraje. Prepričani smo, da bo naš želji ustrezno, da bo tudi Mursko polje enkrat pristoje med elektrificirane kraje.

Vučja vas. Naš kraj stopa zadnja leta v vrsto onih krajev širom Slovenije, kjer so ljudje spredvideli, da je za naše kmečke fante poleg dobre ljudske šole in njene izobrazbe, ki jo nudi ta šola, potrebno še mnogo več. To je, usposobiti naše fante v pristne kmečke fante z globoko ljubeznijo do kmečke zemlje, do kmečkega dela in z vernim spoštovanjem do kmečkega stanu, in jim nuditi čim boljše strokovno usposobljenost ter željo

Ali imate toliko poguma, da boste nagovorili soseda, da si bo naročil »Slovenskega gospodarja«?

po napredku. Sedaj, ko narava umira in pojema kmečko poljsko delo, so namreč zopet začeli na naši šoli pouk v kmečko nadaljevalni šoli, katero obiskuje 25 fantov domačega šolskega okoliša. Penosni smo, da se je v to prostovoljno šolo prijavilo tako lepo število fantov, kar je dokaz, da se starši in njihovi sinovi zavedajo, da stopamo v čas, ko bo treba vztrajnega in načrtnega dela, polnega ljubezni v našem kmetijskem gospodarstvu, če bomo hoteli slediti drugim naprednejšim kmetijskim državam. Vodstvo te šole razume težnje in življenje nas kmetovalcev in prepričani smo, da bo vzgojilo te fante v dobre, verne kmetovalce in občane.

Slovenske gorice

Sv. Andraž v Slov. goricah. Poročil se je naš vrli prosvetni delavec, predsednik Fantovskega odselca Maks Papat z družbenko Geriko Pignarjevo. Težka vrzel bo nastopila pri našem delu, saj je Maks doslej posvečal vse moči našim društvom. Na novi poti mu želimo, da bi bil prav tako, kot doslej fantom, vzor možem naše fare!

Sv. Rupert v Slov. goricah. Prosvetno društvo bo obhajalo 50 letnico obstoja dne 1. decembra. Na tej proslavi bodo sodelovali: Prosvetno društvo, Fantovski odsek in Dekliški krožek. Na sporedu so: dva govora, pevska točka, kot zaključek pa Meškova drama »Pri Hrastovih«. Proslava se bo začela točno ob 15. Vabimo vse prijatelje iz domače in sosednih župnij, da se proslavi v obilnem številu udeležijo. Spored je pester ter ne bo nikomur žal, če bo prišel. Na svidenje!

Dravsko polje

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Zbirko za novo bogoslovje so letos izvedli naši vrli možaki. Ker so nabrali 1672 din, torej na osebo skoro 1 din, jih bomo še z naprej naprosili za to lepo delo. — V Lukežev jarem (sveti zakon) sta se to nedeljo podala dva zgornjepletarska para: Maks Drevenšek in Trezilka Dolenc ter Franc Pernat in Marija Medved. Isti dan se je naveličal samskega stanu Lovrenčan Andrej Planjšek, ki si je vzel za ženo Katico Koren s Hajdine. Vsem želimo, da bi jim bilo lepo! — Predavanje g. Petančiča o sanjah in strahovih je prišlo poslušat izredno veliko ljudi. Nikomur ni bilo žal, ko je pa vsak zvedel toliko zanimivega in poučnega. — V nedeljo, 1. decembra, po večernicah bo v dvorani »Proslava sedenja« s petjem, deklamacijami, govorom, simboličnimi nastopi ter z igrbo »Jugoslavija leta 1918. do 1940.«, ki jo igrajo sami fantje. Vabimo vse, zlasti čuvarje domovine — moške! Vstopnina je prostovoljna. — Tudi se že veselo pripravljamo na Miklavžev večer, ko bodo pridni dobili darila, prednji pa prejeli pozdrave od parkljev...

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Z 19. novembrom je na progri Murska Sobota-Ljutomer zopet začel obratovati potniški vlak št. 8720, ki odhaja iz Sobote ob 10.22 in pride v Ljutomer ob 11, ter št. 8720 z odhodom iz Ljutomera ob 11.02 in prihodom v Soboto ob 11.39. S tem je upoštevana želja onih staršev, katerih otroci se radi slabih gmotnih

je jetnica to noč izročena na milost in nemilost. Z obraza mu je zrla zmagoslavje, ko je dejal:

»Tedad ste me mogli odposlati, ker sva bila v mestu. Tu pa je drugače. Tu velja zakon divjine.«

Marija je vzdrtela pri teh besedah, a je zadušila strah in mirno odgovorila:

»Nasproti nezaščiteni ženski ne velja zakon divjine.« Roger se je zasmeljal in se ji bližal. Marija je zbežala med drevje.

»Čemu bežite pred menoj? Še kleče me boste prosili, naj vas ščitim pred onimi ljudmi.«

Pri tem je pokazal proti gozdu.

»Da bi me vi ščitili?« se je trpko nasmehnila Marija. »Pojdite k svojim prijateljem!«

Medtem se je na videz brez namena umaknila proti sedlu, ki je ležalo na tleh; ob strani sedla je bila namreč ragledala samokres. Toda Asplet je opazil njen namen. Z enim skokom je bil pri sedlu in oba sta isti hip zgrabila za samokres. Njunji roki sta se dotaknili. Marija se je v trenutku zbrala. Zagnala se je v Rogerja in ga tako močno sunila, da je padel. V naslednjem trenutku je že stiskala samokres.

»Roke kvišku!« je zaklicala.

Roger se je obotavljaval, toda Marija je naperila nanj samokres in mu velela z dvignjenim glasom:

»Roger Asplet, dvignite roke!«

Roger je dvignil roke in na videz posmehljivo dejal: »Marija Linscott, ali mislite, da me morete prestrašiti?«

»Samo toliko vam rečem, da bom streljala, ko boste naredili prvi korak proti meni!« je mirno odvrnila Marija.

»Čemu derete v svojo pogubo? Ali ne razumeta, da vas še vedno ljubim?«

»Govorite tako, kakor da bi jaz še vedno bila neumna majhna deklica. Varate se, če mislite, da me boste preslepili! Jaz sem že zdavnaj spregledala. In vas niti ne sovražim, ampak samo zaničujem!«

»Res? Morda hočete s tem reči, da ni več nobenega upanja? Tudi zdaj ne, ko ste v tako obupnem položaju?«

»Gnusite se mi!«

»Jaz pa sem samo zaradi vas prišel,« je na videz potrto dejal Asplet in je hotel spustiti roke.

Marija je merila in rekla:

»Roger Asplet, če vam je za življenje, držite roke kvišku!«

Roger je ubogal, toda iz njegovih oči je zrla divja jeza.

»Marija, verujte mi, da sem samo zaradi vas prišel. Ščititi vas hočem pred temi lopovi!«

»Lažete!« je odgovorila Marija. »Lažete ko vedno. Stojte pri miru, drugače...«

(Dalje sledi)

ognjeno pustošenje uničilo 13.200 hiš, 89 cerkva, 400 ulic je bilo zasutih z razvalinami. Od tedaj niso več gradili hiš iz lesa.

Legionarska ječa v Ravnici Saratu, kjer je bilo prej zaprtih več sto romunskih legionarjev, bo na prošnjo sorodnikov ubitih legionarjev pretvorjena v državni muzej. Antonescu je že dal potrebno vsoto kot podporo za novo ustanovo.

Ptica, ki laja, so odkrili v pragozdovih Čileja. Lovci in domačini so večkrat slišali iz gozda glas, podoben laježu psička. Končno so ugotovili, da se tako oglašajo sivkasta ptica »gwid gwid«, ki je pa prav tako plašna, kakor naša kukavica in jo je težko vloviti.

*